

năm aici tot ce știm despre autorul primului calendar românesc

Numele Șoanul, scris și Șoanu, Șohanu[1] sau, cu ortografie germană, Schoanul, se găsește de repetite ori în documentele brașovenești Șoanu erau o familie mare, de frunte, care a dat jurați la biserica Sf Nicolae atestați încă de pe la sfârșitul secolului al 17-lea Ion, Radu, Costea și alții ¹⁾ Despre Petcu Șoanul știm că era dascal la anul 1731, când a și început „a face tipografie”, în care și-a tipărit calendarul, s'a poposit la anul 1735 și a murit la anul 1741. Mai știm și aceea că a luat învățătură de la popa Stătie Gridovici, om cu multă carte și foarte umblat ²⁾ În Istoria bisericii Sf Nicolae, la p 100, aflăm următoarele „1731 au început a face typografie Petcu Șoanu dascalul, lucru care el nu văzuse nicăiri și au tipărit niște calendare ³⁾, în care au pus niște lucruri a zodilor, cine când se va naște cum va fi, care izvod l-au luat de la pop(a) Stătie, ce aceale gâcături besearca pravoslavnică nu le primeaște”

Tot din istoria bisericii, p 139, aflăm că popa Petcu eră să intre la 1736 în bucluc mare cu „pateru papistași”, deoarece botezase un copil al unui țigăn care trecuse la papistași, dar a cărui mamă rămăsese ortodoxă

Hiperurbanism fonetic în documente vechi.

Pe la 1700, în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu, eră „mare județ al cinstitei cetăți a Brașovului” Georg Jeckel. În nenumăratele scrisori domnești adresate acestuia, numele lui e redat mai rar sub o formă core-

¹⁾ Cf *Documente privitoare la trecutul Românilor din Șchei* publicate de Dr Sterie Stinghe, vol I—V, și *Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt*, vol V, p 118)

²⁾ Cf și notele traduse de D-1 Bogdan-Duică din Thomas Tarler în *Țara Bârsu*, 1 c

³⁾ Din această notă s'ar părea că a tipărit mai multe calendare, despre care noi n'avem știre

spunzătoare celei originale *Iechel*, *Echel* sau *Echil*, ci de cele mai multe ori alterat ¹⁾ Astfel avem intercalarea unui *t* pentru marcarea cluziunii *Ietchel* (a 1707, p 71, 72,) *Ietcâl* (a 1708, p 37), *Etchel* a 1707, p 254) Altă dată Ț săsesc eră redat prin *gh* · *Ghneicâl*, căci așa îl percepea urechea județului de Dlăgopol (Câmpulung) Stanciul (a 1700, p 198, 200) sau prin *h*, de sigur, palatal *Hetchel* (a 1707, p 101) sau *Hetcâl* (a 1707, p 99)

Cum ispravnicul de Câmpulung R Golescul și pisarul lui Constantin Brâncoveanu de la 1707 și 1708 vedeau ceva vulgar în pronunțarea numelui județului sas cu *h*, ca în *huu*, *hiică*, *hiert* în loc de *fiu*, *fucă*, *fiert*, au crezut de cuvîntă să-1 scrie numele cu *f*, cum de sigur că îl și pronunțau Astfel se explică scrierile hiperurbane *Fechl* (a 1700, R Golescul, p 167, 169) sau cu *ch* dublu, probabil tot pentru marcarea cluziunii ca și în cazul intercalării unui *t* *Fechchel* (a 1707, p 171, 172), sau cu intercalarea lui *t* · *Fetchel* a (1707, p 67, 72, 74, 97, a 1708, p 78), *Fetchnel* (a 1707, p 99, 100, 405, 406, a 1708, p 254, 255) Câte odată întâlnim pe adresă o grafie, iar în fruntea scrisorii alta. Așa de pildă pe adresă *Hetcâl*, dar în fruntea scrisorii *Fetchel* (a 1707, p 97, 99), sau în adresă *Fetchnel*, în text *Etchel* (a 1707, p 254)

CONSTANTIN LACEA

IV

Câteva cuvinte născute din subiecte ori complemente partitive

(*destul*, *deplin*, *† deadevăr*, *demâncare* și *demâncărcă*, etc)

Subiectul partitiv este un subiect care nu este avut în vedere în întregimea lui, iar complementul partitiv este un complement extern (obiect pasiv sau direct) din care acțiunea afectează numai o parte

În limba latină partea subiectului sau cea a complementului extern afectată de verb se exprimă prin cazul

¹⁾ N Iorga, *Brașovul și Români* Scrisori și lămuriri București, 1905